

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Łodzi**

Łódź, dnia 22 grudnia 2011 r.

**Pani
Bożena LIS
Dyrektor
Urzędu Kontroli Skarbowej**

w Łodzi

P/11/024

LLO-4101-26-02/2011

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi skontrolowała w Urzędzie Kontroli Skarbowej w Łodzi, zwanym dalej „Urzędem”, prawidłowość postępowań w sprawach o wykroczenia i przestępstwa skarbowe w okresie 2010 – 2011 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 5 grudnia 2011 r. - Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Pani Dyrektor niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia prowadzenie przez Urząd postępowań w sprawach o wykroczenia i przestępstwa skarbowe, pomimo stwierdzonych uchybień dotyczących zwłoki w wystawianiu tytułów wykonawczych na niezapłacone należności z tytułu grzywnien nałożonych w drodze mandatów karnych.

1. Rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami wykorzystywano informacje o przypadkach naruszenia przepisów podatkowych.
 - 1.1. W badanym okresie do Wydziału Postępowań Przygotowawczych, zwanego dalej „Wydziałem”, wpłynęły 592 informacje wskazujące na popełnienie czynu

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

zabronionego, z których do wszczęcia postępowań przygotowawczych na podstawie Kodeksu karnego skarbowego², zwanego dalej „kks”, wykorzystano 392 (66,2%).

Analiza 60 postępowań kontrolnych, w wyniku których stwierdzono uszczuplenia podatkowe na łączną kwotę 70.530 tys. zł wykazała, że do Wydziału nie przekazano z komórek wymiarowych 10 spraw, zakończonych ustaleniami na łączną kwotę 31.011 tys. zł, m.in. z uwagi na konieczność skierowania zgromadzonego materiału do właściwych prokuratur prowadzących postępowania karne oraz przedawnienia karalności czynu przed wszczęciem postępowań kontrolnych.

Spośród pozostałych 50 spraw, inspektorzy kontroli skarbowej wszczęli 29 postępowań karnych skarbowych, z tego 22 po upływie miesiąca od przekazania akt przez komórki wymiarowe do Wydziału, co było spowodowane m.in. trwającymi postępowaniami odwoławczymi, postępowaniami przed sądami administracyjnymi czy koniecznością przeprowadzenia dodatkowego postępowania dowodowego.

W żadnej ze wszczętych spraw nie nastąpiło przedawnienie ścigania przestępstw i wykroczeń skarbowych oraz przedawnienie karalności czynu.

Analiza pozostałych 21 spraw wykazała, że niewszczęcie postępowań karnych skarbowych było uzasadnione m.in. uchynieniem decyzji organu pierwszej instancji oraz trwającym postępowaniem odwoławczym.

2. Postępowania karne skarbowe prowadzono rzetelnie i zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz wewnętrznymi procedurami ustalonymi w Urzędzie.

2.1. W okresie objętym kontrolą inspektorzy kontroli skarbowej sporządzili i skierowali do sądu 102 akty oskarżenia (59 w 2010 roku i 43 w I półroczu 2011 r.), z których 6 zostało zwróconych przez sąd do uzupełnienia.

Analiza 20 spraw zakończonych aktem oskarżenia wykazała, że dochodzenia w tych sprawach prowadzone były z zachowaniem zasad i terminów określonych w art. 153 § 1 kks, a czas trwania 5 postępowań został przedłużony przez Generalnego Inspektora Kontroli Skarbowej lub Prokuratora.

Akty oskarżenia kierowano do sądu z zachowaniem 14 – dniowego terminu określonego w art. 155 kks. W jednej z analizowanych spraw akt oskarżenia skierowano po upływie 19 dni od ostatniej udokumentowanej czynności postępowania, co uzasadniano bezskutecznym oczekiwaniem na realizację przez podejrzanego ustnej deklaracji, dotyczącej uregulowania należności i złożenia wniosku o dobrowolne poddanie się odpowiedzialności.

² ustawa z dnia 10 września 1999 r. – Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2007 r. Nr 111, poz. 765 ze zm.)

2.2 W badanym okresie Urząd skierował do sądu 209 wniosków o udzielenie zgody na dobrowolne poddanie się odpowiedzialności, spośród ogólnej liczby 222 złożonych przez podatników.

Analiza 20 spraw wykazała, że przed skierowaniem wniosków do sądu egzekwowano od sprawców realizację obowiązków określonych w art. 143 kks.

Wnioski te spełniały wymogi ujęte w art. 145 § 2 kks i kierowane były do sądu bez zbędnej zwłoki.

2.3. Postępowania mandatowe prowadzono zgodnie z obowiązującymi przepisami i rzetelnie dokumentowano. Stwierdzone uchybienia dotyczyły natomiast zwłoki w przekazywaniu wystawionych tytułów wykonawczych obejmujących należności z tytułu grzywien nałożonych w drodze mandatów karnych.

W okresie objętym kontrolą nałożono 6.373 mandaty na łączną kwotę 1.410 tys. zł, z których uiszczono grzywny w kwocie 1.089 tys. zł (77,2%).

Średnia wysokość grzywny w okresie objętym kontrolą wyniosła 221 zł. Badanie 7 grzywien odbiegających od średniej wysokości (w kwotach od 140 zł do 1000 zł) wykazało, że były one adekwatne do rodzaju czynu i okoliczności jego popełnienia.

Analiza 30 postępowań mandatowych zakończonych wymierzeniem grzywny na łączną kwotę 7.790 zł wykazała, że przestrzegane były warunki dopuszczalności trybu mandatowego, wymogi formalne nakładania mandatu oraz zasady wymiaru kary grzywny określone w art. 48 kks.

Kwota nieściągniętych grzywien na koniec 2010 r. wyniosła 314 tys. zł (w tym 118 tys. zł nałożonych w latach wcześniejszych), a na koniec I półrocza 2011 r. 358 tys. zł (w tym 233 tys. zł nałożonych w poprzednich okresach). Uwzględniając kwotę nieściągniętych kar grzywien z mandatów nałożonych w poprzednich okresach sprawozdawczych, wskaźnik ściągłości uległ obniżeniu z 71% na koniec 2010 r. do 55,3% na koniec I półrocza 2011 r.

Analiza 15 tytułów wykonawczych dotyczących grzywien na łączną kwotę 2.750 zł wykazała, że były one wystawiane w terminie od 53 do 125 dni od nałożenia mandatu.

Wicedyrektor Urzędu uzasadniał zwłokę w wystawianiu tytułów wykonawczych m.in. dotychczasową praktyką, która wskazuje, że większość mandatów płacona jest przez ukarane osoby w pierwszych czterech, pięciu miesiącach i w tych terminach tytuły wykonawcze są wystawiane.

NIK nie podziela takiego stanowiska, zwracając uwagę na zasadność podejmowania działań zmierzających do niezwłocznego wyegzekwowania należności mandatowych,

stosownie do postanowień § 2 i 3 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 22 listopada 2001 roku w sprawie wykonania niektórych przepisów ustawy o postępowaniu egzekucyjnym w administracji³.

Tytuły wykonawcze do organów egzekucyjnych kierowane były bez zbędnej zwłoki w terminie od 2 do 14 dni od daty ich wystawienia. Pomimo bieżącego monitoringu przebiegu egzekucji, z powodu przedawnienia wykonania kary odpisano 90 grzywien na łączną kwotę 13.639 zł

- 2.4. Analiza 15 spraw na łączną kwotę uszczuplenia 1.358 tys. zł, w których podatnicy złożyli prawnie skuteczne korekty deklaracji wykazała, że Urząd monitorował wypełnienie przez nich przesłanek określonych w art. 16a kks. Stwierdzono jednak, że w jednej sprawie, na skutek 4 miesięcznej zwłoki w przekazaniu informacji o dokonanych wpłatach z Wydziału Analiz i Planowania do wydziałów kontrolnych, nie wszczęto postępowania karnego skarbowego pomimo nieuiszczenia przez podatnika uszczuplonej należności w kwocie 6.978 zł, co w rozumieniu art. 5 ustawy o NIK należy ocenić jako działanie nierzetelne. W sprawie tej nie wystąpiło zagrożenie przedawnienia karalności czynu.
3. Przekazane przez Ministra Finansów informacje o kwotach dochodów i wydatków budżetowych na lata 2010-2011 nie określały dla Urzędu treści zadań, podzadań oraz celów i mierników do realizacji budżetu w układzie zadaniowym.
4. Urząd zrealizował wniosek po kontroli NIK przeprowadzonej w 2007 r., która dotyczyła opodatkowania przychodów nieznajdujących pokrycia w ujawnionych źródłach lub pochodzących ze źródeł nieujawnionych w latach 2005 -2007 (I półrocze). W wystąpieniu pokontrolnym NIK wniosła o zintensyfikowanie działań zmierzających do zmniejszenia ilości spraw zaległych. Kontrola wykazała, że liczba nierozpatrzonych spraw z tego zakresu uległa zmniejszeniu ze 109 w 2008 r. do 53 w 2010 r.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

- wystawianie tytułów wykonawczych bez zbędnej zwłoki,
- bezzwłoczne przekazywanie do wydziałów kontrolnych informacji o dokonanych wpłatach przez podatników składających korekty deklaracji.

³ Dz. U. Nr 137, poz. 1541 ze zm.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Łodzi, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Panią Dyrektor w terminie 15 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego przysługuje Pani Dyrektor prawo zgłoszenia na piśmie do Dyrektora Delegatury NIK w Łodzi umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.

DYREKTOR DELEGATURY
Najwyższej Izby Kontroli w Łodzi
z up.

mgr Stanisław Wrona
WICEDYREKTOR

1942
1943
1944
1945
1946
1947
1948
1949
1950
1951
1952
1953
1954
1955
1956
1957
1958
1959
1960
1961
1962
1963
1964
1965
1966
1967
1968
1969
1970
1971
1972
1973
1974
1975
1976
1977
1978
1979
1980
1981
1982
1983
1984
1985
1986
1987
1988
1989
1990
1991
1992
1993
1994
1995
1996
1997
1998
1999
2000
2001
2002
2003
2004
2005
2006
2007
2008
2009
2010
2011
2012
2013
2014
2015
2016
2017
2018
2019
2020
2021
2022
2023
2024
2025